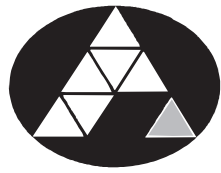

POHJOIS-KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULU
Musiiikin koulutusohjelma

Arto Salakka

BLUES-KITARANSOITON ALKEISOPAS

Opinnäytetyö
Toukokuu 2011

POHJOIS-KARJALAN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ
Syyskuu 2011
Musiikin koulutusohjelma

Länsikatu 15
80200 JOENSUU
p. 050 310 9749

Tekijä
Arto Salakka

Nimeke
Blues-kitaransoiton alkeisopas

Tiivistelmä

Opinnäytetyö käsittelee blues-kitaransoiton alkeita. Opinnäytetyö sisältää oppaan, äänitteen ja raportin, jossa käydään läpi harjoitukset ja esitellään tarkemmin työn tavoitteet ja tulokset. Työn tarkoituksena on selvittää, miten blues-kitaransoittoa saisi opetettua kitaransoitossa alussa oleville. Idea oppaaseen tuli opettaessani musiikkiopistolla kitaransoittoa. Opetussuunnitelmassa luki, että oppilas pitäisi perehdyttää blues-improvisoinnin perusteisiin. Useimmat oppaat ja harjoitukset olivat englanniksi, joten opas, jossa asiat käsiteltäisiin suomen kielellä ja mahdollisimman selkeästi, tuli tarpeeseen.

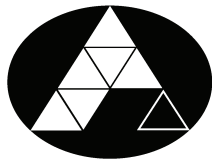
Osa harjoituksista oli jo valmiina ennen oppaan tekoa, mutta suurin osa valmistui tätä opasta varten. Lähdemateriaalina on käytetty soitonoppaita ja internetsivuja.

Opasta voi käyttää opetusmateriaalina kitaratunneilla. Asiat esitellään loogisessa järjestyksessä, jotta oppilas voi rakentaa osaamistaan aikaisemmin opeteltujen asioiden päälle. Blues-kitaransoiton opetuksessa tulee antaa soiva näyte harjoiteltavasta asiasta. Oppaan mukana on äänite, jotta harjoitusten opetteleminen helpottuisi.

Kieli
suomi

Sivuja 20
Liitteet 2
Liitesivumäärä 39

Asiasanat
kitara, soitonoppaat, blues, improvisointi

NORTH KARELIA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

THESIS
Autumn 2011
Degree Programme in Music
Länsikatu 15
FIN 80200 JOENSUU
FINLAND
Tel. 358-50 310 9749

Author(s)
Arto Salakka

Title
Guide for Learning the Basics of Blues Guitar

Abstract

This thesis deals with a guide for beginners on how to play the blues-guitar. The thesis includes three parts: guide, recording and report. In the report all the exercises are gone through and the goals and results are introduced. The purpose of the work was how to teach blues-guitar playing for someone who is a beginner in guitar playing. The idea for the guide came when I was teaching guitar at the conservatory. It was written in the curriculum read that the students should be familiarized with blues-improvisation. Most of the guides and exercises were in English, so I needed a guide which is simple and clear and in Finnish.

Some of the exercises I had already finished before the guide, but most of the exercises were made for the guide. Other guides and webpages used as the source material.

The guide can be used as material for teaching in guitar classes. Things are presented in a logical order, so the student can build his learning on top of what he has learnt before. In teaching blues-guitar playing you should give an example of how it should sound. There is a recording with the guide so it is easier to learn the exercises.

Language
Finnish

Pages 20
Appendices 2
Pages of Appendices 39

Keywords

guitar, guide, blues, improvisation

Sisältö

1	Johdanto.....	5
2	Kitaransoiton ja improvisoinnin opettaminen.....	6
3	Bluesin historiaa.....	8
4	Oppaan laatiminen.....	9
	4.1 Alkuvalmistelut.....	9
	4.2 Opas.....	9
	4.3 Äänite.....	10
5	Oppaan esittely.....	11
	5.1 Blues-kierto.....	11
	5.2 Blues-asteikko.....	12
	5.3 Blues-sooloa soittamaan.....	13
	5.4 Pentatonisen ja blues-asteikon harjoituksia.....	13
	5.5 Tekniikat.....	14
	5.6 Rytmejä.....	14
	5.7 Joensuu.....	15
	5.8 Duuri- ja molliblues-asteikko.....	15
	5.9 Molliblues-kierto ja Mr. Moilanen.....	16
	5.10 Chicken and Cow.....	17
	5.11 Seilaamassa.....	17
6	Pohdinta.....	18
	Lähteet.....	20

Liitteet

Liite 1	Bluesin alkeet
Liite 2	CD

1 Johdanto

Opinnäytetyöni käsittelee blues-kitaransoiton alkeita. Tein soitonoppaan, joka sisältää äänitteen. Idea oppaan laatimiseen syntyi opettaessani Pielisen Karjalan musiikkiopistossa kitaransoittoa. Opetussuunnitelmaan oli merkitty, että oppilaat pitäisi perehdyttää blues-improvisoinnin perusteisiin. Yleensä aiheeseen liittyvissä opetusmateriaaleissa oli esitelty vain blues-kierto ja blues-asteikko. Materiaali oli englanniksi, joten tarvitsin suomenkielisen oppaan, joka olisi kohtalaisen helppo aloittelijalle. Aloittelijalla tarkoitan tässä tapauksessa soittajaa, joka osaa jo jonkin verran kitaransoiton alkeita. Hyviä oppaitahan on, mutta ne ovat usein hankalia ihan aloittelijalle. Usein aloittelijoilla blues- tai rock-improvisointi on vain asteikon soittamista edestakaisin. Olisi hyvä jos oppilaat voisivat aluksi opetella jostain mallista, miten voidaan soittaa tyylinmukaisesti musiikkityyliä, jota ollaan opettelemassa. Olisi hyvä opettaa myös alusta pitäen, että myös tauot ovat musiikkia.

Laatimani oppaan mukana tulee CD, josta oppilas voi kuunnella malliesimerkit kappaleista. Tärkeintä on, että oppilas pääsee mahdollisimman paljon soittamaan kappaleita. Oppaan kaikki harjoitukset eivät ole kappaleita, vaan siinä on myös muutama lyhyempi harjoitus. Alussa on aika yksinkertaisia harjoituksia, mutta vähitellen harjoitukset muuttuvat vaikeammiksi. Oppaan lopussa onkin sitten jo erittäin haastavia harjoituksia.

2 Kitaransoiton ja improvisoinnin opettaminen

Soitonopetuksessa olisi tärkeää huomioida oppilaan tavoitteet ja ominaisuudet. Opettamisen tulisi olla oppilaslähtöistä: joko oppilas toisi omaa oppimateriaalia tunnille tai opettaja perustelisi, miksi opettajan itsensä tuoma materiaali sopii juuri kyseiselle oppilaalle. Oppilaslähtöisyys luo parhaat mahdollisuudet sisäisen motivaation kehittymiselle. Oppilaslähtöisyys on tärkeää sillä soittamisessahan on kuitenkin kyse itseilmaisusta, luovasta toiminnasta ja sisäisen kuulemisen mukaan soittamisesta. Tämä toteutuu konstruktivistisessa pedagogiikassa, jossa oppilas itse rakentaa uutta osaamista, esimerkiksi soveltamalla aikaisemmin opittua materiaalia improvisoinnissa (Pylkkä 2010). Harjoittelun osa-alueet ovat muun muassa tekniikan opettelu, sointujen ja harmonian ymmärtäminen, rytmi ja korvakuulolta ja nuoteista soittaminen. Soittotaidon parantumista voidaan selittää edellä mainittujen taitokomponenttien uudelleenjäsentelyllä. On esitetty, että taitokomponenttien uudelleenjäsentely olisi harjoittelun automaattinen seuraus (Ahonen 2004, 150).

Improvisointi, eli esityksen luominen esittämishetkellä, on helppo tapa toteuttaa musiikillisesti itseään. Se kuuluu olennaisena osana monien maiden ja kulttuurien musiikkiin, myös länsimaiseen taidemusiikkiin. Yleensä populaarimusiikin improvisoinnin opetus perustuu teorian opetteluun ja sen hyödyntämiseen oppilaan omassa soitossa. Pitää kuitenkin muistaa, että soiton oppimiseen kuuluu paljon kuuntelemista ja korvakuulolta oppimista. Myös oppilaan itsensä tekemillä havainnoilla ja oivalluksilla on merkittävä osa opetuksessa. Opettajalle jää tehtäväksi tuoda eri näkökulmia ja harjoitteluideoita.

Tekniikan opiskelussa on olennaista, että tekniikka koostuu niistä työkaluista, joita käytetään kyseisessä musiikissa. Improvisaation opiskelu on muuttunut kuulonvaraisesta ja käytännönläheisestä opiskelusta, teoreettisemmaksi ja soitettavan musiikin tyylinmukaisuutta korostavaksi. Korostan kuitenkin kuulonvaraisen oppimisen tärkeyttä. Säveltapailun oppiminen kuuluu improvisoijan työkaluihin. Esikuvien imitointi ja heidän soolojensa opettelu on perinteinen tapa oppia

improvisointia. Jos oppilas haluaa oppia improvisoimaan, hänen kannattaa opetella valmiita sooloja, joista hän saa soittoonsa ja tulkintaansa lisää ”sanavarastoa”. Vastuu siitä mitä halutaan oppia on perinteisesti ollut oppilaan (Berliner 1994, 59). Toistoon perustuva harjoittelu on välttämätön esimerkiksi, kun tavoitteena on motoristen valmiuksien kuten soittotekniikan ja äänenkäytön kehittäminen (Ahonen 2004, 168). Kuuluisienkin soittajien tulkinnat ovat usein hyvin systemaattisia, jopa sääntöihin tukeutuvia. Tulkintojen luominen on vaatinut analyysia, hiomista ja ennen kaikkea harjoittelua (Ahonen 2004, 150). Jotta oppilas kehittyisi hänen tulee jollain tavalla järjestellä eli rationalisoida harjoittelunsa (Kujanpää 2002, 17). Tämä sama pätee myös improvisointiin. Improvisoinnin opettaminen vaatii aina jonkinasteista konkreettisuutta onnistuakseen, eli harjoittelussa pitäisi olla jonkinlainen suunnitelma, jotta oppilas kehittyisi (Crook 1991, 11).

Laatimassani oppaassa annetaan oppilaalle työkaluja improvisointiin. Kuten aikaisemmassa kappaleessa on mainittu, pääosa improvisoinnin opetteluun vastuusta on oppilaalla. Oppaassa olevilla harjoituksilla pääsee hyvin alkuun, ja siitä saa ideoita siihen millaisia asioita tulisi opetella.

3 Bluesin historiaa

Bluesin kehittyminen voidaan ajoittaa 1800-luvun loppupuolelle. Blues syntyi puuvillaplantaaseilla arjen ja harvojen vapaahetkien musisointiin. Työlaulut, peltohoilotukset ja spirituaalit olivat säilyttäneet afrikkalaisia piirteitä, joita bluesmuusikot alkoivat yhdistellä eurooppalaisperäisiin säkeistömuotoisiin lauluihin. 1900-luvun alkupuolella bluesin muoto alkoi vakiintua ja musiikin harmonia alkoi seurata länsimaisen soinnutuksen logiikkaa. 12 tahdin rakenne yleistyi vasta levytysten ja yhtyebluesin syntymisen myötä 1920-luvulla. (Väkevä 2001.)

1920-lukuun mennessä maaseudun afroamerikkalaiset olivat muuttaneet kaupunkeihin työn perässä ja tuoneet musiikkinsa mukanaan. Varhaiset katumuusikot kuten Blind Lemon Jefferson, kitaraa soittava bluesmuusikko, alkoivat tehdä äänityksiä, jotka innoittivat tulevia blues-kitaristisukupolvia. 1940-luvulla sähkökitarat alkoivat yleistyä. 1950-luvulla sähköinen blues oli suosittua ja B.B. King, Muddy Waters, John Lee Hooker, T-Bone Walker ja Howlin' Wolf soittivat täysille saleille (Cuchin & Pena 2010, 12).

1960-luvulla koettiin musiikillinen vallankumous, kun brittiläiset kitaristit, kuten Eric Clapton ja Peter Green, alkoivat matkia amerikkalaisia bluesmiehiä. He käyttivät umpirunkoisia kitaroita ja voimakkaampia vahvistimia. 1960-luvulla kehittynyt sähkökitarasoundi sai aikaan uusien tyylien kuten blues rockin (esim. Jimi Hendrix), hard rockin (esim. AC/DC) ja hevimetallin (esim. Black Sabbath) synnyn. Bluesin rooli populaarimusiikin historiassa on suurempi kuin minkään muun genren (Cuchin & Pena 2010, 12). Musiikkityylit kuten rock 'n' roll, rock, hevimetalli, soul, funk ja pop polveutuvat bluesista.

4 Oppaan laatiminen

4.1 Alkuvalmistelut

Aloitin oppaan tekemisen kuuntelemalla kaikki vanhat blues-levyni. Levyistä voisin mainita muun muassa seuraavat: Fleetwood Mac: Mr. Wonderful; Muddy Waters: The Chess Box; The Paul Butterfield Blues Band: The Paul Butterfield Blues Band ja B.B. King: Live at the Regal. Vähitellen sain ideoita siitä, minkälaisia kappaleita minun kannattaisi oppaaseen tehdä. Hain myös kirjastosta soitto-oppaita ja kävin ne läpi, jotta saisin ideoita, miten saisin selvästi ja yksinkertaisesti esitettyä opetettavat asiat. Tutustuin muun muassa seuraaviin oppaisiin: Jon Chappell (2007): Blues Guitar for Dummies, Hal Leonard (1994): Electric Blues Guitar Giants ja Jarmo Hynninen (2006): Rythm & Blues Workshop: Derek Cornett (1994): Electric Blue Guitar. Selailin myös internetistä aiheesta kertovia sivuja, esimerkiksi Sibelius-Akatemian teoriasivuja. Jotta etydeistä tulisi uskottavia, jouduin myös kertaamaan ja muistelemaan bluesin soittamisen perusteita. Koetin myös muistella, mikä sai minut innostumaan bluesista ja ketkä olivat suurimmat inspiraation lähteeni. Minulle palautui mieleen, kuinka paljon Peter Greenin soitto oli inspiroinut minua aloittaessani kitaransoittoa. Hänen soittonsa kuulostaa edelleen hyvältä.

4.2 Opas

Oppaan sisältö pohjautuu omille näkemyksilleni siitä, miten bluesia tulisi soittaa. Oppaassa on kuitenkin paljon asioita, jotka sopivat jokaiselle alkutaipaleella olevalle kitaransoittajalle ohjeeksi.

Opas on etydi-tyyppinen. Tämä tarkoittaa sitä, että sävelsin tai improvisoin sooloja ja kirjoitin ne nuoteiksi, joista oppilas sitten pystyy ne opettelemaan. Jokaisella etydillä oli esikuvana joku soittaja, esimerkiksi Joensuu-etydissä Michael Bloomfield ja hänen tapansa soittaa blues-sooloja. Nuottien apuna on tabulatuurit, jotta opetteleminen helpottuisi. Tabulatuureissa on se etu, että niistä näkee suoraan, mistä kohdasta kitaran kaulaa kannattaa soittaa. Oppaan alkuun laitoin esimerkkejä kitaransoiton

perustekniikoista. Se sisältää myös jonkin verran teoriaa, esimerkiksi minkälainen on yleisin blues-kierto ja millaisia ovat blues-asteikko ja pentatoninen asteikko. Perusajatuksena oli pitää opas mahdollisimman helppona, jotta myös kohtalaisen alussa oleva soittaja voisi innostua ja selviytyä kyseisistä harjoitteista. Opas sisältää myös muutaman vähän vaikeammankin etydin, jotta vähän pitemmällekkin ehtineet saisivat oppaasta jotain irti.

4.3 Äänite

Äänitteellä Jani Leskinen soittaa rumpuja ja yhdessä etydissä laulaa Heidi Niinimäki. Itse soitin äänitteelle basson, koskettimet ja kitarat. Äänitteen tekeminen aloitettiin äänittämällä ensin rummut ja bassot, minkä jälkeen lisäsin myöhemmin yhteen etydiin koskettimet ja kaikkiin etydeihin kitarat. Laulun äänitimme myös päällekkäisäänityksenä myöhemmin. Äänite sisältää etydeistä ja tekniikkaharjoituksista malliesimerkit, ja etydeistä lisäksi pelkät taustat, jotta oppilas pääsisi harjoittelemaan sooloja pelkän ”taustaorkesterin” kanssa.

5 Oppaan esittely

5.1 Blues-kierto

Opas alkaa blues-kierron ja sen rakenteen esittelyllä. Blues-kiertoja on monenlaisia, mutta esittelemäni kierto on oman kokemukseni mukaan yleisin. Mike Christiansenin kirjassa *You Can Teach Yourself Blues Guitar* on päädytty samaan blues-kiertoon (Christiansen 1992, 9). Kaikissa kappaleissa on sama 12 tahdin kierto, jotta oppilas tottuisi kiertoon ja se jäisi muistiin niin, että hän pystyy soittamaan sen milloin vain.

Alun perin bluesissa ei ollut määritelty tarkasti tahtimääriä eikä sitä, milloin soinnut vaihtuvat. Vähitellen 12 tahdin blues-kierto yleistyi ja sointujen vaihdot tapahtuivat pääpiirteittäin samassa kohdassa. Jazz-soittajien myötä tähän kiertoon tuli myös lisää sointuja. Vaikka blues-kiertoa voidaan soittaa monella eri tavalla, halusin pitää tässä oppaassa kierron mahdollisimman yksinkertaisena, jotta sen oppisi helpommin ja siihen olisi helpompi soittaa päälle.

Blues-kiertoa harjoitellaan kappaleessa *Blues in A*. *Blues in A* -harjoituksessa on tarkoituksena tutustua blues-kiertoon ja sen säestykseen. Säestyskuvioksi valitsin blues-kappaleille yleisen säestyksen. Tässä harjoituksessa on kaksi eri osaa, eli toisessa soitetaan pelkkää säestyskuviota ja toisessa erilaista kuviota alkuperäisen säestyskuvion päälle.

Oppaan osassa ”Blues-kiertoa eri sävellajeista” tarkoituksena on, että oppilas oppisi transponoimaan blues-kierron eri sävellajeihin. Mielestäni Christiansenin (1992, 7) oppaan *You Can Teach Yourself Blues Guitar* tapa laittaa kaikki sävellajit yhteen taulukkoon ei ollut hyvä, joten päädyin itse erilaiseen tapaan esitellä blues-kierron transponointia. Kun kaikki sävellajit on esitetty samassa taulukossa, oppilas alkaa helposti opetella sitä ulkoa, eikä varsinaisesti ymmärrä mitkä ovat sointujen väliset suhteet, eli kuinka monen sävelaskeleen päässä jokainen sointu on toisistaan. Tarkoitukseni on saada oppilas ymmärtämään, kuinka helposti kitaralla saa samat sormitukset siirrettyä eri sävellajeihin. Tein harjoitukseen kaksi kaaviota, joiden avulla

on helppo transponoida kierto. Ensimmäisen kaavion avulla kierto transponoidaan, kun kierron perussävel on E-kielellä. Toisessa kaaviossa käsitellään samaa asiaa, kun perusääni soitetaan A-kielellä.

Olen huomannut opettaessani, että transponointi eri sävellajiin ei ole itsestäänselvyys oppilaille, varsinkin jos aluksi opetellaan avoimesta asemasta soittamista. Kun sitten opetellaan transponointia ja yritetään siirtää opittuja asioita kitaran kaulalla, oppilas oivaltaa, kuinka kitaran kaula toimii ja kuinka samoilla sormituksilla voi soittaa vaikka kaikista sävellajeista.

5.2 Blues-asteikko

Blues-kierron jälkeen siirrytään blues-asteikon pariin. Idean blues-asteikon esittelyyn sain Richard Chapmanin kirjasta nimeltä Kitara. Ensin Kitara-kirjassa esitellään pentatoninen molli-asteikko, minkä jälkeen mainitaan, että pentatoniseen molli-asteikkoon saadaan lisää eri sävyjä lisäämällä siihen vähennetty kvintti tai duuri-terssi (Chapman 2006, 149). Esittelin asteikon vain yhdestä kaulan asemasta, jotta aloittelevalle soittajalle ei tulisi liian paljon informaatiota kerralla. Kokemukseni mukaan pitää muistaa, että ei anna kerralla liian paljon uusia asioita oppilaalle, jotta hän voisi keskittyä yhteen asiaan kerrallaan ja saisi näin ollen sisäistettyä paremmin käsiteltävän asian. Asteikko on esitetty kahden oktaavin verran, vaikkakin joissakin kitaransoitto-oppaissa näytetään vain yksi oktaavi kerrallaan, esimerkiksi Cuchthin ja Penan kirjassa Kitara - Suuri ensyklopedia (Cuchthin & Pena 2010, 110). Mielestäni esiteltäessä pentatonista asteikkoa kitaristille voi asteikkoa esitellä kaksi oktaavia, koska kitaralla on helppo harjoitella asteikko yhdestä kaulan asemasta kerrallaan.

Asteikot on esitelty A:sta, koska oppaassa seuraavaksi tulevien kappaleiden sävellaji on A ja näin ollen kappaleissa tarvittava asteikko on jo tuttu oppilaalle. On hyvä opetella asteikot ensin A:sta, koska oppaassa oli jo kappale nimeltä Blues in A, joten oppilas voi tutustua asteikkoon myös improvisoiden sen kappaleen päälle. Olen todennut, että asteikkoja on hauskeempaa harjoitella, jos niitä käydään läpi improvisoiden. Samalla oppilas tottuu heti alusta asti improvisoimaan.

5.3 Blues-sooloa soittamaan

Oppaan seuraavassa osassa käydään läpi sitä, millainen on bluesin kysymys- ja vastausperinne. Idea kysymys-vastausperinteen esittelyyn tuli Celentanon kirjasta *Essential Blues Guitar*. Siinä oli esitelty 12 tahdin blues-kierto, jonka neljän ensimmäisen tahdin päälle oli kirjoitettu ensimmäinen fraasi, sitten tahteihin 5–8 oli kirjoitettu toinen fraasi ja tahteihin 9–12 kolmas fraasi (Celentano 1998, 10). Tässä kirjassa ei kerrottu kysymys-vastausperinteestä sitä, että ensimmäinen fraasi on kysymys ja toinen on kysymys, sitten kolmas fraasi on vastaus, joten päätin tehdä tästä esimerkki soolon.

Koska harjoitus ”Blues-sooloa soittamaan” on ennen kitaran soittotekniikoiden esittelyä, tein harjoituksesta mahdollisimman helpon, koska ideana oli vain tuoda esille bluesin kysymys-vastausperinne. Laitoin harjoitukseen muutaman kielen venytyksen ja sävelestä toiseen liu'un, koska oppaan lähtökohtanahan oli, että oppilas on jo jonkin verran tutustunut kitaransoiton alkeisiin. Tämän harjoituksen toinen idea oli se, että sooloihin tulisi myös taukoja, koska olen havainnut, että yleensä oppilailla on taipumus soittaa säveliä koko kierto täyteen ilman taukoja.

5.4 Pentatonisen ja blues-asteikon harjoituksia

Oppaassa käsitellään ”Blues-sooloa soittamaan” -harjoituksen jälkeen asteikkoharjoituksia. Asteikkoharjoitukset on laitettu esimerkeiksi siitä, miten eri tavoin voi harjoitella asteikkoja. Itse en ole koskaan pitänyt sellaisista asteikkoharjoituksista, joissa soitetaan asteikkoa edestakaisin. Mielestäni on hyödyllistä pyrkiä keksimään omia erilaisia tapoja harjoitella asteikoita. Myös opettajan tulisi kannustaa oppilasta keksimään omia harjoituksia ja varsinkin oppilaalle itselleen mieluisia tapoja harjoitella asteikkoja.

Blues-asteikkoharjoitukset eroavat pentatonisen asteikon harjoituksista siinä, että ne eivät ole pelkästään yhdestä kaulan asemasta. Laitoin näihin harjoituksiin ne sormitukset, joilla voi suurimman osan oppaani kappaleista soittaa. Harjoituksissa kaksi ja kolme on esitetty sormitukset, joilla voi soittaa suuren määrän blues-sooloista. Esimerkiksi *Guitar World* -lehden erikoisnumero *Guitarlegends* vuodelta 1994

mainitsee, että vaikka blues-asteikon voi soittaa pitkin kaulaa, niin hämmästyttävän suuri määrä klassisista blues-sooloista voidaan soittaa näillä sormituksilla (Wyatt 1994, 70).

5.5 Tekniikat

Oppaassa esitellään seuraavaksi tärkeimmät blues-kitaran soittotekniikat. Olen esitellyt siinä kielten venytykset, sävelestä toiseen liu'ut, hammer-onin, pull-offin ja vibraton. Tein tekniikkaharjoituksen sellaiseen muotoon, että oppilas oppii samalla yleisiä blues-kitaralickejä. Lickit tarkoittavat hyväksi havaittuja sävelkulkuja. Näin ollen oppilaan niin sanottu musiikillinen sanavarasto kasvaa ja hänellä on enemmän työvälineitä improvisoida itse. Osa tämän osan lickeistä esiintyvät oppaan etydeissäkin. Laitoin cd:lle esimerkit näistä tekniikkaharjoituksista, jotta oppilaan olisi helpompi opetella ne, kun hänellä on jonkinlainen kuulokuva.

Idean siitä miten esittelisin tekniikat, sain Derek Cornetin oppaasta *Electric Blues Guitar* (Cornett 1994, 7–10). Siinä oli esitelty erilaisia soittotekniikoita esimerkki lickeillä. Tämä opas sisälsi myös cd:n, jotta lukija voi halutessaan kuunnella, miltä kyseinen tekniikka ja lickki kuulostavat. Mielestäni on tärkeää, että oppilaalla on mahdollisuus kuunnella harjoitukset, jotta hän tietäisi miltä niiden tulisi kuulostaa. Alan Warnerin *50 Easy Blues Licks* -oppaassa ei ollut äänitettä, josta olisi voinut kuunnella, miltä lickit kuulostavat (Warner 1995). Pelkästä nuottikuvasta opettelu on vaikeaa, esimerkiksi silloin kun oppilas ei ole sisäistänyt nuottien aika-arvoja kunnolla. Oppaassa *You Can Teach Yourself Blues Guitar* harjoiteltiin tekniikoita 12 tahdin etydien avulla (Christiansen 1992, 27–33). Mielestäni oppilaan on helpompi sisäistää itse tekniikka lyhyempien harjoitusten avulla. Käytettäessä lyhyempiä harjoituksia oppilas pystyy keskittymään itse asiaan, eli tekniikan hiomiseen.

5.6 Rytmejä

Esittelen oppaassa kolme erilaista rytmiä, jotka ovat tyypillisiä blues-musiikissa. Nämä ovat suora rytmi, shuffle ja 12/8-rytmi. Nämä samat rytmit on esitelty muun muassa Dave Celentanon oppaassa *Essential Blues Guitar* (Celentano 1998, 19–20). Näistä

rytmeistä tein cd:lle omat kappaleet, jotta oppilaan on helppo ymmärtää, miltä nämä rytmit kuulostavat. Ensimmäisenä esittelen suoran rytmin, sitten shufflen. Näiden kappaleiden sävellaji on A, mutta 12/8-kappaleen sävellaji on G. Samalla kun tässä kappaleessa säestetään 12/8-rytmillä, siinä oppii uusia sointukäännöksiä. Tässä 12/8-harjoituksessa on myös orkesteri taustalla, joten oppilas voi käyttää tätä 12/8-harjoitusta samalla taustanauhanaan, jos hän haluaa improvisoida sen päälle.

5.7 Joensuu

Joensuu on oppaan ensimmäinen pitkä etydi. Kappaleen esikuvana oli Michael Bloomfieldin tyyli soittaa bluesia. Bloomfield on soittanut esimerkiksi The Paul Butterfield Blues Bandissa ja on kohonnut yhdeksi arvostetuimmista kitaristeista kautta aikojen. Kappaleen teemana on yleinen blues-teema, joka esiintyy monessa blues kappaleessa. Tämä teema on muun muassa Muddy Watersin kappaleessa Mojo Working.

Soolon tein siten, että soitin improvisoiden muutaman kerran kappaleen soolokierron läpi ja valitsin kolmesta otosta sitten mielestäni sopivimman vaihtoehdon. Soitin improvisoiden, jotta soolo olisi mahdollisimman luonnollisen kuuloinen. Haastavinta improvisoinnissa oli se, että piti muistaa soittaa mahdollisimman yksinkertaisesti, jotta soolosta ei tulisi liian hankala oppilaalle. Soolokierto koostuu suurimmaksi osaksi kahdeksasosa- ja neljäsosanuoteista, mikä on riittävän haastavaa oppilaille, koska tempo on niin nopea.

5.8 Duuri- ja molliblues-asteikko

Jokaisen soittajan on hyvä ymmärtää rinnakkaissävellajien suhteet. Tästä syystä kerron oppaassa, miten kitaristi voisi helposti tunnistaa rinnakkaiset sävellajit. Tämä toimii myös alustuksena seuraavaksi tulevaan etydiin, jossa soitetaan pääosin duuri-blues-asteikkoa. Koska rinnakkaisissa molli- ja duuriblues-asteikoissa on samat sävelet, molli-bluesasteikon sormituksilla voi soittaa rinnakkaisen duurin säveliä.

Walkin'-etydin sävellaji on C-duuri, joka on rinnakkaissävellaji a-mollille. Koska aikaisemmat etydit on soitettu molliblues-asteikolla ja sävellajina on ollut A, tämän kappaleen voi soittaa samalla asteikolla, sillä tässä etydissä on tarkoitus saada iloisempi duurisävy.

Soitannollisesti esikuvana ovat olleet kitaristit B.B. King ja Peter Green, jotka molemmat käyttävät paljon duuriblues-asteikkoa. Ennen varsinaista etydiä kirjoitin etydissä käytettävän säestyskuvion, jotta oppilas voi tutustua myös tähän kuvioon. Samantapaista kuviota käytetään myös tulevien etydiä sooloissa. Itse soolo on improvisoitu, ja kolmesta otosta on valittu sopivin. Tämänkin etydin olen tehnyt kohtalaisen helpoksi, jotta alussa olevan oppilaan olisi helppo omaksua se.

5.9 Molliblues-kierto ja Mr. Moilanen

Molliblues-kierto kuuluu erottamattomana osana blues-perinteeseen, joten halusin ehdottomasti oman osion molliblues-kierrolle. Ennen etydiä Mr. Moilanen kirjoitin, miten tämä kierto rakentuu. Selaamistani oppaista vain Blues Guitar For Dummies opaassa oli kerrottu molliblues-kierrosta (Chappell 2007, 113).

Mr. Moilanen alkaa tremolon soitolla. Siinä soitetaan molli7-sointuja tremolotekniikalla. Samalla soittajalle tulee tutuksi molli7-soinnun soitto eri asemista. Kun ensimmäinen kierros on soitettu loppuun, seuraavalla kierroksella esittelen yhden yleisimmistä blues-lickeistä vähän varioiden sitä.

Mr. Moilanen-etydin jälkeen tulee Don't know why -etydi, joka on molliblues-kiertoon perustuva etydi. Don't know why on ainoa etydi, jossa on laulua. Laulua kappaleessa on siksi, että kitaristin on hyvä oppia ”fillaamaan” eli täyttämään ne tyhjät kohdat, joissa laulaja ei laula. Tyhjien kohtien täyttäminen on hyödyllinen taito kitaristille, koska sitä vaaditaan useasti, kun säestää jotain esiintyjää. Tässä etydissä joutuu vaihtamaan myös kaulan asemaa enemmän kuin aikaisemmin esimerkiksi kolmannelta nauhalta 15. nauhalle. Soitannollisesti tässä etydissä on ollut esikuvana Peter Green, joka mielestäni soittaa hienosti hidasta mollibluesia. Yksi idea tälle harjoitukselle on myös se, että

soittaja voi pitää taukoja soolon soitossa. Vaikka tämä etydi on hidas, siinä on kahden tahdin mittaisia taukoja soolossa.

5.10 Chicken and Cow

Chicken and Cow -etydissä soitetaan texas shufflea Stevie Ray Vaughanin tyyliin. Stevie Ray Vaughan on vaikuttanut paljon soittooni, joten halusin tuoda esille myös hänelle tyypillistä soittoa. Tämä etydi oli sävelletyyn, eli improvisoin vain muutamassa tahdissa. Sävellajina tässä on E, joten oppilas saa tutustua vapaiden kielten käyttöön soitossaan.

5.11 Seilaamassa

Viimeisenä etydinä on kolmen minuutin mittainen blues. Ensimmäinen kierto on säästyskuvion soittoa. Tämän jälkeen alkaa lead-kitara soittaa. Aluksi lead-kitaralla soitetaan dominantti 9 -sointuja, joten oppilas oppii samalla niistä yhdenlaiset käännökset. Tämän jälkeen alkaa improvisoitu osuus, jossa pääpaino on kappaleen nyansseissa, eli esimerkiksi äänenvoimakkuutta vaihdellaan hienovaraisesti. Mielestäni soittajille pitää opettaa myös sitä, kuinka paljon esimerkiksi soiton voimakkuudella voi vaikuttaa kappaleen tunnelmaan.

6 Pohdinta

Kun aloin kerätä aineistoa oppaaseen, kävin läpi monta opasta ja kitaralehteä, jotta saisin ideoita siihen, miten olisi hyvä esittää asiat lyhyesti ja yksinkertaisesti. Esimerkiksi oppaasta Derek Cornet (1994): Electric Blues Guitar sain idean, miten voisin oppaassani käydä läpi erilaiset kitaransoittotekniikat. Kävin läpi myös harjoituksia, joita itse olen tehnyt, ja niistä löytyi muutama, jotka sopivat hyvin tähän oppaaseen pienellä muokkauksella. Koska minulla on niin paljon aiheeseen liittyviä harjoituksia, oli todella hyödyllistä käydä ne läpi ja koittaa miettiä jokaiselle harjoitukselle se oma paikkansa.

Tästä oppaan teosta oli erittäin paljon hyötyä siksi, että nyt minulla on looginen opetuspaketti, jota voin käyttää apunani opettaessani. Aikaisemmin harjoitukset olivat hajallaan ja niitä joutui etsimään monesta lähteestä. Nyt harjoitukset löytyvät saman kannen alta loogisessa järjestyksessä, joten opetuksestani tulee loogisempaa. Kaikki harjoitukset ovat suomen kielellä, joten oppilaan on helpompi ymmärtää, mitä harjoituksissa tarkoitetaan. Kun on joutunut aikaisemmin ottamaan harjoitukset englanninkielisestä oppaasta oppilas ei välttämättä ole ymmärtänyt mitä tekstissä tarkoitetaan, eikä harjoitusta ole ollut niin helppo toteuttaa.

Tämä opas sopii myös rock-kitaransoittoon mainiosti, sillä rock-kitaransoitto ja blues-kitaransoitto ovat lähellä toisiaan. Molemmissa käytetään samoja asteikkoja ja samanlaisia soittotekniikoita, sillä rock-musiikkihan on kehittynyt blues-musiikista.

Haasteena oppaan teossa oli se, ettei oppaasta tulisi liian vaikea. Varsinkin improvisoidessa sooloja piti muistaa, että ei soita liian vaikeita sävelkulkuja. Minun piti myös päättää ja rajata se, minkä tasoisille soittajille oppaani on suunnattu. Ratkaisuni oppilaan tasosta oli se, että hänen täytyy olla jo jonkin verran tutustunut kitaransoittoon. Oppilaan tulisi olla jo tutustunut muun muassa sointujen soittoon, ja hän osaisi soittaa yksiaänistä melodiaa sujuvasti. Oppaan nimi Bluesin alkeet viittaa siihen, että oppilas on blues- tai rock-kitaran soolosoitossa vasta-alkaja.

Olen jo käyttänyt oppaan harjoituksia opetuksessa. Esimerkiksi yhden oppilaani kanssa kävimme oppaan Tekniikat-osaa. Hänen kanssaan olemme jo opetelleet blues-kierron aikaisemmin ja olemme harjoitelleet kierron päälle improvisointia. Hänellä on tekniikassaan puutteita, ja oli hyvä, että minulla oli tekniikkaharjoitukset valmiina.

Mielestäni oppaan kappaleet ovat hyvässä ja loogisessa järjestyksessä. Näin ollen oppilas voi rakentaa aina uutta osaamista jo aikaisemmin opeteltujen asioiden päälle. Toki oppaassa voi olla joitain puutteita, mutta kun käyn läpi tätä opasta oppilaiden kanssa, saan uusia ideoita ja voin parannella sitä.

Tämän oppaan parissa työskentely on ollut todella hyödyllistä ja se on jäsentänyt asioita kitaransoiton opettamisesta. Olen saanut hyötyä myös soittajana tästä opinnäytetyöstä, sillä kun perehdyin bluesin soittoon, löysin uusia ulottuvuuksia soittooni.

Lähteet

- Ahonen, K. 2004. Johdatus musiikin oppimiseen. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.
- Berliner, P. 1994. Thinking In Jazz – The Infinite Art of Improvisation. Chicago: The University of Chicago Press.
- Celentano, D. 1998. Essential Blues Guitar. Anaheim Hills: Centerstream Publishing.
- Chapman, R. 2006. Kitara. Lontoo: Dorling Kindersley.
- Chappell, J. 2007. Blues Guitar For Dummies. Indianapolis: Wiley Publishing.
- Christiansen, M. 1992. You Can Teach Yourself Blues Guitar. Pacific: Mel Bay Publications.
- Cornett, D. 1994. Electric Blues Guitar. Anaheim Hills: Centerstream Publishing.
- Crook, H. 1991. How To Improvise – An Approach to Practising Improvisation, Rottenburg N: Advance Music.
- Cucthin, R. & Pena, P. 2010. Kitara – Suuri ensyklopedia. Helsinki: Readme.fi
- Hynninen, J. 2006. Rythm & Blues Workshop. Helsinki, Idemco.
- Leonard, H. 1994. Electric Blues Guitar Giants. Milwaukee. Hal Leonard.
- Pylkkä, O. 2010. Oppimiskäsitykset: Konstruktivistinen oppiminen. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
<http://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskäsitykset/oppimiskäsitykset/konstruktivistinen-oppiminen/> 23.5.2011
- Wyatt, K. 1994, How to play the blues. Guitar World presents Guitarlegends 1, 67–78
- Warner, A. 1995. 50 Easy Blues Licks. London: Music Sales Limited.
- Väkevä, L. 2001. Afroamerikkalaisen musiikin historia: Blues. Oulun Yliopisto.
<http://www.wedu oulu.fi/MUKO/LVAKEVA/AFROHIS/blues1.htm> 27.5.2011

BLUESIN ALKEET

(KITARISTEILLE)

Arto Salakka

Sisältää CD:n

SISÄLLYS

Alkusanat	3
1. Blues-kierto	4
2. Blues In A	5
3. Blues-kierto eri sävellajeista	7
4. Blues-asteikko	9
5. Blues-sooloa soittamaan (<i>etydi</i>)	10
6. Pentatonisen asteikon harjoituksia	11
7. Blues-asteikon harjoituksia	12
8. Tekniikat	13
9. Rytmejä	15
10. Joensuu (<i>etydi</i>)	16
11. Duuri- ja molliblues-asteikko	19
12. Walkin' – komppaus	20
13. Walkin' (<i>etydi</i>)	21
14. Molliblues-kierto	24
15. Mr. Moilanen (<i>etydi</i>)	25
16. Don't Know Why (<i>etydi</i>)	27
17. Chicken and Cow (<i>etydi</i>)	30
18. Seilaamassa (<i>etydi</i>)	34
19. Kuunneltavaa	38
20. Loppusanat ja kiitokset	38
CD:n sisällysluettelo	39

ALKUSANAT

Aloitellessani kitaransoittoa 14-vuotiaana innostuin kuuntelemaan 1960–1970-luvun rockia (esim. Deep Purple, Jimi Hendrix, The Yardbirds, Jeff Beck, Cream, Fleetwood Mac). Melkein kaikki kuuntelemani bändit soittivat paljon blues-kappaleita ja varsinkin kitaransoitossa blues-vaikutteet kuuluivat selvästi. Kun sitten aloin tutkia enemmän blues-musiikkia löysin artisteja, jotka olivat innoittaneet näitä 60-70-luvun kitarasankareita (esim. Howlin' Wolf, Muddy Waters, B.B King). Vuosien mittaan musiikkimakuni on laajentunut, mutta edelleen kuuntelen bluesia ja tykkään soittaa bluesia.

Blues-musiikki on ollut inspiraationa monille kitaristeille jo vuosikymmenien ajan ja se kuuluu rock-kitaroinnissa monilla levyillä. Näin ollen bluesista saa hyvät eväät myös rock-kitaran soittoon.

Tämä opas sisältää tekemiäni etydejä, joissa on tarkoitus käydä läpi tyypillisimpiä blues-lickejä kitaralla. Olen myös sisällyttänyt oppaaseen joitain tekniikkaharjoituksia ja vähän myös teoriaa. Pääpaino on kuitenkin tekemissäni etydeissä, joista olen pyrkinyt tekemään mahdollisimman musikaalisia ja luonnollisen kuuloisia. Oppaassa on mukana myös CD, joka sisältää etydit soitettuna ja myös pelkät etydien taustat, joiden päälle voit soittaa, joko etydejä tai vaikka omaa sooloasi.

Opas soveltuu parhaiten soittajalle, joka on jo jonkin verran opetellut kitaransoiton alkeita. Harjoituksia on tarkoitus käydä läpi oppitunneilla ja niitä olisi hyvä harjoitella opettajan kanssa. Toivottavasti innostut bluesista ja saat jotain uutta soittoosi!

Mukavaa matkaa

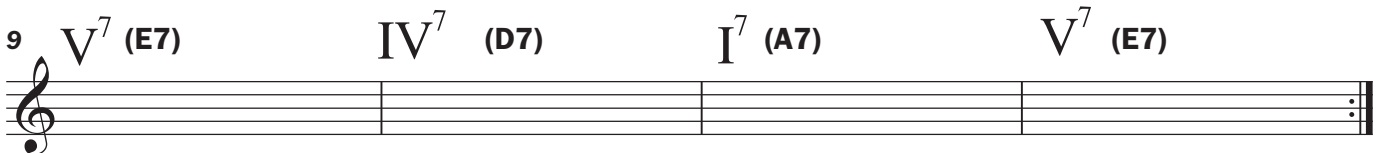
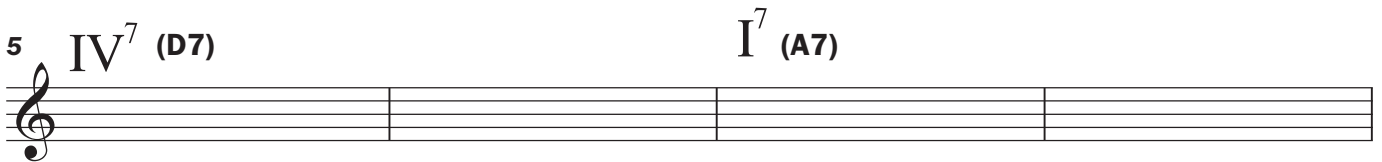
Arto Salakka

1. Blues-kierto

Suurin osa blues-kappaleista noudattaa 12 tahdin kiertoa koko kappaleen ajan. Yleensä sävellajin soinnut merkitään roomalaisilla numeroilla, eli I⁷ on sävellajin perusäänelle muodostuva sointu (perusääni on soinnun pohjasävel). Esim. A:sta soitettaessa I⁷-sointu on A7. Ensimmäistä sointua soitetaan neljän tahdin verran ja sen jälkeen tulee IV⁷ eli A:sta soitettaessa D7, jota soitetaan kaksi tahtia.

Sitten tulee I⁷ kaksi tahtia, minkä jälkeen tulee V⁷ (E7), IV⁷, I⁷ ja V⁷, tahti jokaista sointua. Tämä on yleisin blues-kierto, mutta siinä voi esiintyä jonkin verran variaatiota.

Esim. Tässä on yleinen Blues-kierto

2. Blues in A

CD1 Shuffle

Arto Salakka

1

Musical notation for the first system, including a treble clef, a 4/4 time signature, and a guitar tablature below. The tablature shows fingerings for strings T, A, and B.

Musical notation for the second system, including a treble clef and a guitar tablature below. The tablature shows fingerings for strings T, A, and B.

Musical notation for the third system, including a treble clef and a guitar tablature below. The tablature shows fingerings for strings T, A, and B.

CD2

Shuffle

2

Musical notation for the first system, including a treble clef staff with a repeat sign and a guitar tablature staff with fret numbers.

Musical notation for the second system, including a treble clef staff and a guitar tablature staff.

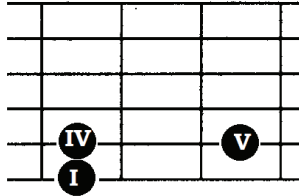

Musical notation for the third system, including a treble clef staff and a guitar tablature staff, ending with a double bar line and a repeat sign.

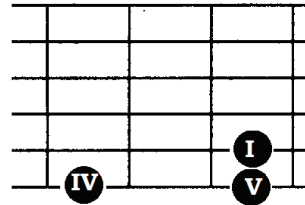
3. Blues-kiertoa eri sävellajeista

Seuraavia kaavioita apuna käyttäen voit itse päätellä, mistä kohdasta soitetaan, jos sinun pitää vaihtaa sävellajia.

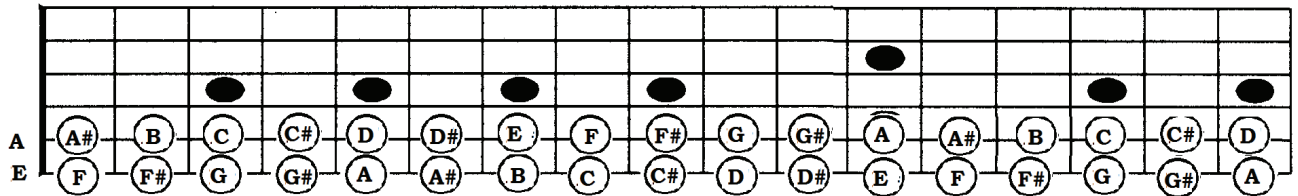
1. Sointujen perusäänet, kun I⁷-soinnun perusääni on E-kielillä.

2. Sointujen perusäänet, kun I⁷-soinnun perusääni on A-kielillä.

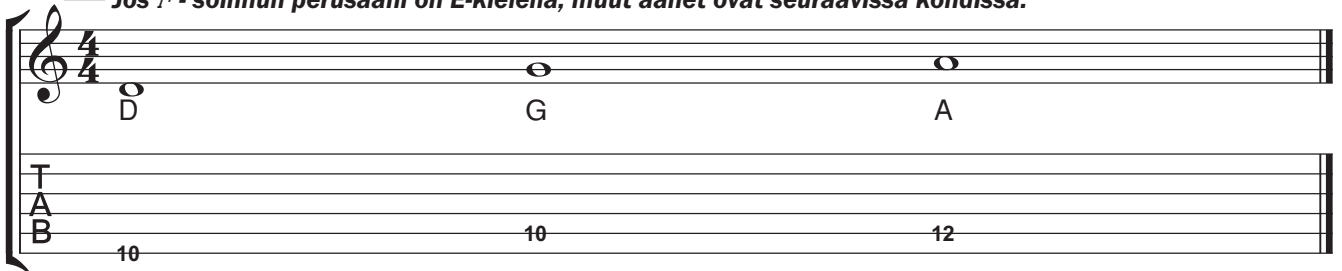
3. Äänten nimet E- ja A-kielillä. (Huom! A# = Bb, C# = Db, D# = Eb, F# = Gb ja G# = Ab)

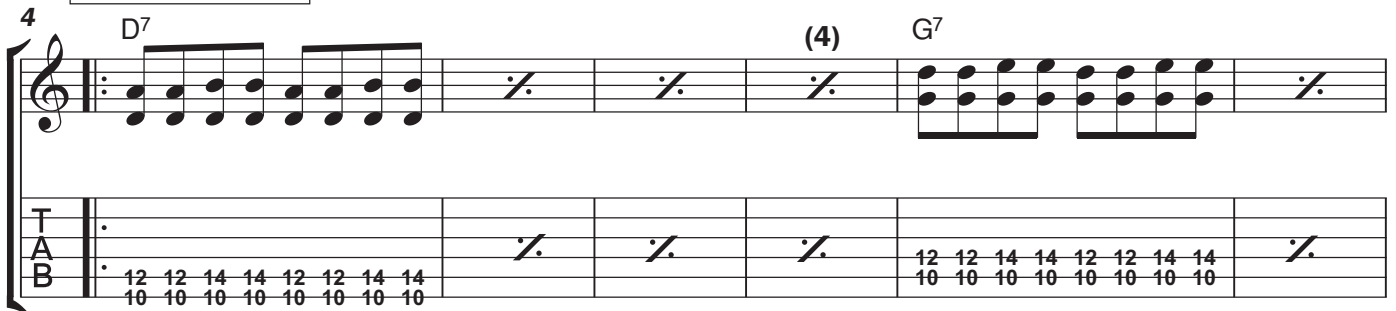
Esim. Bluesia D:stä

Sointujen I⁷, N⁷ ja V⁷ perusäänet ovat D, G ja A.

1 Jos I⁷-soinnun perusääni on E-kielillä, muut äänet ovat seuraavissa kohdissa.

Koko kierto D:stä

10 **D7** **A7**

T
A
B

12	12	14	14	12	12	14	14	/				14	14	16	16	14	14	16	16
10	10	10	10	10	10	10	10	/				12	12	12	12	12	12	12	12

13 **G7** **D7** **A7**

T
A
B

12	12	14	14	12	12	14	14	12	12	14	14	12	12	14	14	14	14	16	16	14	14	16	16
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	12	12	12	12	12	12	12	12

16 **2** Jos 7°-soinnun perusääni on A-kielellä, niin muut äänet ovat seuraavissa kohdissa.

T
A
B

5	/					3	/					5	/				
---	---	--	--	--	--	---	---	--	--	--	--	---	---	--	--	--	--

Koko kierto

19 **(4)**

T
A
B

7	7	9	9	7	7	9	9	/				/				/				5	5	7	7	5	5	7	7
5	5	5	5	5	5	5	5	/				/				/				3	3	3	3	3	3	3	3

25 **D7** **A7**

T
A
B

7	7	9	9	7	7	9	9	/				7	7	9	9	7	7	9	9
5	5	5	5	5	5	5	5	/				5	5	5	5	5	5	5	5

28 **G7** **D7** **A7**

T
A
B

5	5	7	7	5	5	7	7	7	7	9	9	7	7	9	9	7	7	9	9	7	7	9	9
3	3	3	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

4. Blues-asteikko

Blues-asteikon harjoittelun aluksi on hyvä opetella pentatoninen molliasteikko. Pentatonisen asteikon muodostaa viisi säveltä.

Esim.1 A-mollipentatoninen asteikko

Musical notation for the A minor pentatonic scale. The top staff shows the scale in treble clef, 4/4 time, with notes A2, C3, D3, E3, G3, A3. The bottom staff shows the fretboard with fingerings: T (thumb), A (index), B (middle) for the first three strings, and 5, 8 for the fourth and fifth strings.

Blues-asteikko saadaan lisäämällä pentatoniseen asteikkoon "blue note" eli vähennetty kvintti. ("blue note" ympyröity)

Esim.2 A-molliblues-asteikko

Musical notation for the A minor blues scale. The top staff shows the scale in treble clef, 4/4 time, with notes A2, C3, D3, E3, G3, A3, Bb3, Ab3, A3. The bottom staff shows the fretboard with fingerings: T (thumb), A (index), B (middle) for the first three strings, and 5, 8 for the fourth and fifth strings. The blue note (Bb) is circled in the original image.

Blues-asteikkoon voidaan lisätä myös suuri terssi, jolloin asteikkoon saadaan duurisävy.

Esim.3 A-molliblues-asteikko, johon lisätty suuri terssi

Musical notation for the A minor blues scale with a major third. The top staff shows the scale in treble clef, 4/4 time, with notes A2, C3, D3, E3, G3, A3, Bb3, Ab3, A3, C#3. The bottom staff shows the fretboard with fingerings: T (thumb), A (index), B (middle) for the first three strings, and 5, 8 for the fourth and fifth strings. The major third (C#) is circled in the original image.

5. Blues-sooloa soittamaan

Perinteisesti bluesin kysymys-vastusrakenne on seuraavanlainen: esitetään kysymys, jonka jälkeen toistetaan kysymys (vähän muunnellen ensimmäistä kysymystä) ja sitten lopuksi vastataan.

A⁷ kysymys

D⁷ kysymyksen toisto A⁷

E⁷ vastaus D⁷ A⁷ E⁷

Esim.1 kysymys,kysymys ja vastaus

CD3

A⁷

D⁷ A⁷

E⁷ D⁷ A⁷ E⁷

A⁷

6. Pentatonisen asteikon harjoituksia

A mollipentatoninen

1. kolme nuottia

2. neljä nuottia

3. hyppyjä

4. kvartteina

7. Blues-asteikon harjoituksia

1. A-molliblues

T
A
B
5 8 5 6 7 5 7 5 7 8 5 8 5 8 5

2. A-molliblues toisella sormituksella

T
A
B
5 3 5 6 / 7 5 7 5 | 7 8 / 9 8 10 8 10

3. A-molliblues-asteikko

T
A
B
5 5 / 10 8 10 8 10 | 8 9 8 7 5 7 5 7 5 | 7 6 5 3 5 3 5 | 3

4. A-molliblues-asteikko 12. nauhalta

T
A
B
12 15 12 15 | 12 15 12 13 | 14 12 14 13 15 11/12 15 | 12 16\15 13 14 12 14 13 | 12 15 12 15 12 15 | 12

5. Molli-blues asteikko: Suurin osa tämän oppaan kappaleista voidaan soittaa näistä kohdista. (Perusäännet on ympyröity)

8. Tekniikat

- Seuraavaksi on esitelty yleisimpiä kitaransoitteknikoita.

1. VENYTYS (bending) on yleinen tekniikka blues- ja rock-kitaransoitossa. Venytys tapahtuu siten, että jonkin sävelen sävelkorkeutta nostetaan venyttämällä kieltä.

Kun venytät nimettömällä, voit auttaa venytystä keskisormella.

Esimerkkien yläpuolella on numerot, jotka osoittavat millä sormella kukin ääni tulisi soittaa.

(1 = etusormi, 2= keskisormi, 3=nimetön ja 4=pikkusormi)

esim 1. Yksi tapa harjoitella venyttämistä on ensin kokeilla haluttu intervalli, ja sitten venyttää sävel siihen.

CD4 1/2 - sävelaskelta

CD5 1 - sävelaskel

CD6 1 1/2 - sävelaskelta

esim 2. CD7

esim 3. CD8

esim 4. CD9

Reverse Bends : Tämä tarkoittaa sitä, että kun ääni on venytetty haluttuun säveleen, se palautetaan takaisin alkuperäiseen ääneen.

esim 5. CD10

esim 6. CD11

Pre-Bending: ensin venytetään kieltä ja sitten vasta pikataan ääni.

esim 7. CD12

esim 8. CD13

esim 9. CD14 Unison Bend

2. Slide/Liuku

esim 10.

CD15

A⁷

esim 11.

CD16

A⁷

3. Hammer-on ja Pull-off

Näillä saadaan soitosta legatomaisempaa.

esim 12. "hammer-on"

CD17

esim 13. "pull-off"

CD18

esim 14.

CD19

esim 15.

CD20

4. Vibrato

Persoonallinen vibrato on blueskitaristille merkittävä ilmaisukeino.

esim 16.

CD21

esim 17.

CD22

esim 18.

CD23

9. Rytmejä

(Straight (tasajakoinen), Shuffle, 12/8-osa)

CD24 *Straight (tasajakoinen)*

A⁷

Tablature for CD24 Straight (tasajakoinen):

T													jne.												
A	2	2	4	4	5	5	4	4	2	2	4	4	5	5	4	4	2	2	4	4	5	5	4	4	jne.
B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

CD25 *Shuffle (kolmimuunteinen)*

A⁷

Tablature for CD25 Shuffle (kolmimuunteinen):

T													jne.												
A	2	2	4	4	5	5	4	4	2	2	4	4	5	5	4	4	2	2	4	4	5	5	4	4	jne.
B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

CD26 *12/8*

G⁷

Tablature for CD26 12/8 (first system):

T	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	/			(4)
A	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	/			
B	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	/			

C⁷ G⁷

Tablature for CD26 12/8 (second system):

T	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	/			7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	/		
A	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	/			6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	/		
B	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	/			7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	/		

D⁷ C⁷

Tablature for CD26 12/8 (third system):

T	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	/			6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	/		
A	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	/			5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	/		
B	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	/			5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	/		

G⁷ D⁷

Tablature for CD26 12/8 (fourth system):

T	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	/			8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	/		
A	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	/			7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	/		
B	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	/			7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	/		

10. Joensuu

CD27 - soolo+komppi

CD28 - komppi

Arto Salakka

$\text{♩} = 147$
Twist

1 A⁷

Musical notation for measures 1-4. The top staff is a treble clef with a 4/4 time signature. The bottom staff is a guitar TAB with fret numbers 0, 3, 4, 5, 5, 0, 3, 4, 5, 5, 0, 3, 4, 5, 5, 0, 3, 4.

5

D⁷ A⁷

Musical notation for measures 5-8. The top staff is a treble clef. The bottom staff is a guitar TAB with fret numbers 5, 5, 0, 3, 4, 5, 5, 0, 3, 4, 5, 5, 0, 3, 4, 5, 5, 0, 3, 4.

9

E⁷ D⁷

Musical notation for measures 9-11. The top staff is a treble clef. The bottom staff is a guitar TAB with fret numbers 5, 5, 7, 5, 6, 7, 7, 5, 3, 4, 5, 5, 5, 5.

12 A⁷

Musical notation for measures 12-13. The top staff is a treble clef. The bottom staff is a guitar TAB with fret numbers 5, 7, 5, 5, 7, 7. There is a 1/2 note slur over the final measure.

14 **2**

Musical notation for measures 14-16. The top staff is a treble clef. The bottom staff is a guitar TAB with fret numbers 7, 7, 5, 7, 5, 7, 5, 7, 7, 7, 7, 5, 7, 5, 7, 7, 7, 5, 6. There are 1/2 note slurs over measures 14, 15, and 16.

17 D7

TAB: 7 7 7 7 7 7 5 7 5 7 5 7 7 7 7 5 7

20 A7 E7

TAB: 5 7 7 7 5 6 7 7 7 7 7 7 7 7 5 7 5 7 5

23 D7 A7

TAB: 7 7 7 7 5 7 5 7 4/5 5 5 5 5 5

3 A7 D7

TAB: 8 10 8 10 10 10 8 10 8 5 8 7 7 5 7 5 5

31 A7 E7

TAB: 7 7 7 7 5 7 5 7 7 5 3 5 3 5 3 3 5

35 D⁷ A⁷

T
A
B

3 3 5 3 3 3 5 3 | 5 5 0 3 4 | 5 5 3 3 5

3

38 A⁷

T
A
B

5 5 3 5 | 5 5 3 5 | 5 5 3 5 3 | 5 3 5 3 5 3 5

42 D⁷ A⁷

T
A
B

5 5 3 5 3 | 5 5 3 5 3 | 5 3 5 3 3 5 3 | 5 5 3 5

46 E⁷ D⁷ A⁷

T
A
B

7 5 7 5 7 | 9 8 9 7 5 7 5 | 7 7 7 5 6 | 7 5 5 5 7 5 5 7

50 E⁷ D⁷ A⁷

T
A
B

5 8 5 8 7 5 | 7 5 7 5 7 5 7 5 | 7 7 5 7 5 6 | 7 5 7 5

54 E⁷ D⁷ A⁷

T
A
B

5 8 5 8 5 8 | 7 5 7 7 5 7 5 6 | 7 7 7 5 6 | 7 7

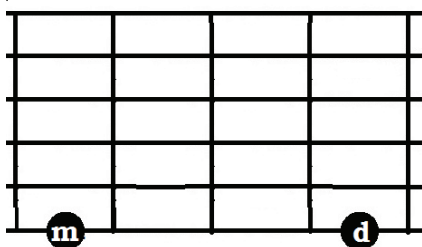
11. Duuri- ja molliblues-asteikko

Joskus halutaan soittaa "iloisemmalta" kuulostavaa sooloa, silloin voi soittaa duuriblues-asteikkoa. (mm. B.B. King käyttää paljon tätä asteikkoa). Koska A-mollissa ja C-duurissa on samat sävelet, voit soittaa C:stä soitettavaan bluesiin A-molliblues-asteikkoa ja käyttää samoja sormituksia.

Esim.1 A-molliblues-asteikossa ja C-duuriblues-asteikossa on samat äänet, mutta perusääni on eri.

A-molliblues-asteikko
C-duuriblues-asteikko

Seuraava kaavio on sitä varten, että olisi helpompi tunnistaa mitkä ovat rinnakkaissävellajeja. Eli m = molli ja d = duuri.

Esim.2 D-duurin rinnakkaismolli.

duuri
molli

Esim.3 Bb-duurin rinnakkaismolli.

duuri
molli

12. Walkin'-komppaus

♩ = 128

Shuffle C⁷

The first system of music consists of a treble clef staff and a bass staff. The treble staff contains a melody starting with a quarter rest, followed by eighth notes: B^b, A^b, G[#], F, G, A, B^b, A^b, G[#], F, G, A, B^b, A^b, G[#], F. The bass staff contains a bass line with fingerings: 11, 10, 8, 10, 11, 11, 10, 8, 10. The system ends with two measures marked with a double bar line and repeat dots.

5 F⁷ C⁷

The second system starts at measure 5. The treble staff continues the melody with a quarter rest, then eighth notes: B^b, A^b, G[#], F, G, A, B^b, A^b, G[#], F, G, A, B^b, A^b, G[#], F. The bass staff contains fingerings: 4, 3, 1, 5, 3, 1, 2, 3, 4, 4, 3, 1, 5, 5, 3, 1, 2, 3, 11, 10, 8, 12, 10, 8, 9, 10, 11, 11, 10, 8, 12, 12, 10, 8, 9, 10. The system ends with two measures marked with a double bar line and repeat dots.

9 G⁷ F⁷ C⁷ G⁷

The third system starts at measure 9. The treble staff continues the melody with a quarter rest, then eighth notes: B^b, A^b, G[#], F, G, A, B^b, A^b, G[#], F, G, A, B^b, A^b, G[#], F. The bass staff contains fingerings: 6, 5, 3, 7, 5, 3, 4, 5, 4, 4, 3, 1, 5, 5, 3, 1, 2, 3, 11, 10, 8, 12, 10, 8, 9, 10, 8, 8, 8, 8, 8, 8, 8, 8, 10, 10, 10, 10, 10, 10, 10, 10, 9, 9, 9, 9, 9, 9, 9, 9, 10, 10, 10, 10, 10, 10, 10. The system ends with a double bar line and repeat dots.

13. Walkin'

CD29 - soolo+komppi

CD30 - komppi

♩ = 128

Shuffle

Arto Salakka

1

1

C7

F7

G7

TAB

13 14 15

3/4

1/2

2

2

C7

G7

TAB

7 8 11 10

1/2

1/4

23 F7 C7 G7

T
A
B

10 8 10 8 10 8 9 10 10 8 9 10 14 13 14

26 C7

3

T
A
B

13 13 13 13 13 13 13 15 13 13 13 13 15 15 15 15

hold bend-----
full full full full full full full full full full full

30 F7 C7

T
A
B

15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 13 13 14 15 8 8 8

hold bend-----
full full full full full full full full full full full

34 G7 F7 G7

T
A
B

8 11 10 10 8 10 10 10 8 10 10 8 10 8 8 8 10 8 9 10 5 7

38 C7 F7

4

T
A
B

8 9 10 8 10 10 8 10 8 9 10 10 8 8 8 8 8 10 8 11 10 8

43

C7 G7

T
A
B

10 11 10 8 10 10 8 9 10 8 10 8 11 8 6 7 7 5 7 7 7 5 7 5

47

F7 C7 Db7 C7

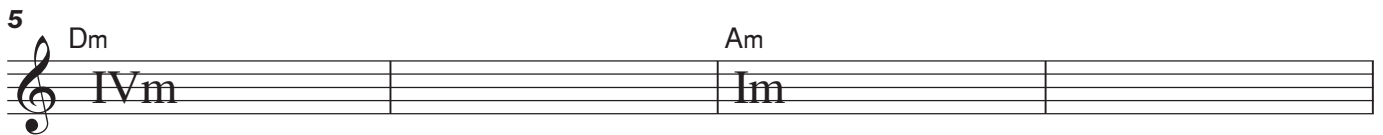
T
A
B

7 7 5 7 5 3 3 10 8 10 8 9 10 10 8 9 10 9 8 5

14. Molliblues-kierto

Molliblues-kierrossa sointujen perusäänet pysyvät samana kuin duuribluesissa, mutta soinnut ovat mollisointuja.

Esim. Am-blues-kierto

15. Mr. Moilanen

CD31 - soolo+komppi

CD32 - komppi

Arto Salakka

♩ = 145 **1**

Am⁷ Dm⁷

TAB: 5 8 5 8 5 8 5 8 13 10 13

6 Am⁷ Em⁷ Dm⁷

TAB: 10 10 5 8 5 12 12 10 10 10

11 Am⁷

TAB: 5 7 7 5 7 5 7 7 5 7 7

2

13 Am⁷

TAB: 5 5 5 5 7 7 8 7 5 7 7 7 5 7 7 5 7 5 7 7 7 5 7

15

TAB: 5 7 7 5 6 5 3 5

16. Don't Know Why

CD33 - soolo+komppi

CD34 - komppi

Arto Salakka

♩ = 150 **1**

Gm Cm Gm

18

T
A
B

17 15 17 17 17 15 17 17 17 15 17

3 3
5 3 5

Gm

20

T
A
B

3 5 3 5 5 3 5 7 5 5 3 5 5 5 3 5 3 5

3 3

Dm

22

T
A
B

5 3 3 5 5 3 5 3

full

Cm

23

T
A
B

5 3 5 5 3 1 3 3 3 1 3 1 3 3 1 3 5

1/4 1/2

Gm Cm Gm Dm

25

T
A
B

12 11 13 13 11 12 11 13

1/4 1/2

3 Gm Cm

27 Gm Cm

T
A
B

31 Gm

T
A
B

33 Dm Cm

T
A
B

35 Gm Cm Gm G#m Gm

rit.

rake----

T
A
B

17. Chicken and Cow

CD35 - soolo+komppi

CD36 - komppi

Arto Salakka

♩ = 125

Shuffle (Drums)

1

15 2 E7

T
A
B

17

T
A
B

19 A7 E7

T
A
B

22 B7 A7

T
A
B

25 E7 B7

T
A
B

27 **3** E7

T
A
B

29

T
A
B

31 A7 E7

T
A
B

35 B7 A7

T
A
B

37 E7 B7

T
A
B

39 4 E7

T
A
B

42

T
A
B

46

T
A
B

49 E7 F7 E7

T
A
B

18. Seilaamassa

Arto Salakka

CD37 - soolo+komppi

CD38 - komppi

♩ = 156

1

A⁹

12/8

Musical notation for measures 1-3. The treble clef staff shows a melody in A major with a 12/8 time signature. The bass clef staff shows guitar tablature with fret numbers 5, 7, 5, 5, 7, 7 for each measure.

4 D⁹

Musical notation for measures 4-6. The treble clef staff shows a melody in D major. The bass clef staff shows guitar tablature with fret numbers 5, 7, 5, 5, 7, 7 for each measure.

7 A⁹ E⁷

Musical notation for measures 7-9. The treble clef staff shows a melody in A major. The bass clef staff shows guitar tablature with fret numbers 5, 7, 5, 5, 7, 7 for measures 7-8, and 7, 9, 7, 7, 9, 9 for measure 9.

10 D⁷ A⁹

Musical notation for measures 10-12. The treble clef staff shows a melody in D major. The bass clef staff shows guitar tablature with fret numbers 5, 7, 5, 5, 7, 7 for each measure.

2 13 A⁹

Musical notation for measures 13-15. The treble clef staff shows a melody in A major. The bass clef staff shows guitar tablature with fret numbers 5/7, 5, 4/6, 4, 5/7, 5 for each measure.

28

3

full

full

full

full

D⁹

T
A
B

30

A⁹

1/2

1/2

T
A
B

33

E⁷

D⁹

full

1/2

1/2

1 1/2

1/4

1/4

full

1/2

T
A
B

35

A⁹

T
A
B

37

4

A⁹

T
A
B

40

full 3 3 3 full 10 8 8 5 8 7

43

1/2 7 7 5 7 5 3 5 5

45

1/2 5 5 3 5 3 7 5 5 7 7 7 5 7 5 7 7/9

47

1/2 1/4 rit. 5 8 7 7 5 7 7 5 7 5 3 5 3 5

Kuunneltavaa:

- B.B. King: Live at the Regal (1965)
- Jeff Beck : Truth (1968)
- Peter Green's Fleetwood Mac: Fleetwood Mac (1968)
- Jimi Hendrix: Are You Experienced (1967)
- The Paul Butterfield Blues Band: The Paul Butterfield Blues Band (1965)
- Stevie Ray Vaughan: Texas Flood (1983)
- Muddy Waters
- Albert King
- Howlin' Wolf
- Albert Järvinen: Braindamage – Or Still Alive (1988)

Loppusanat ja kiitokset

Tässä oli minun oppaani. Minun tapani soittaa ei ole ainoa oikea tapa, mutta toivottavasti sait tästä jotain uutta soittoosi. Kuuntele mahdollisimman paljon musiikkia ja etsi sieltä ne artistit ja asiat, joista pidät, ja ota heiltä vaikutteita soittoosi. Etsi oma tiesi soittajana ja muusikkona.

Kiitos myös CD:llä rumpuja soittaneelle Jani Leskiselle ja Don't Know Why-kappaleessa laulaneelle Heidi Niinimäelle.

Arto Salakka

CD SISÄLLYSLUETTELO:

01. Blues In A 1
02. Blues In A 2
03. Blues-sooloa soittamaan

TEKNIIKAT

- 04.-09. Venytys
- 10.-11. Reverse Bends
- 12.-13. Pre-Bending
14. Unison Bend
- 15.-16. Slide/Liuku
- 17.-20. Hammer-on ja pull-off
- 21 -23. Vibrato

RYTMEJÄ

24. Straight (tasajakoinen)
25. Shuffle (kolmimuunteinen)
26. 12/8

ETYDIT

27. Joensuu (soolo+komppi)
28. Joensuu (komppi)
29. Walkin' (soolo+komppi)
30. Walkin' (komppi)
31. Mr. Moilanen (soolo+komppi)
32. Mr. Moilanen (komppi)
33. Don't Know Why (soolo+komppi)
34. Don't Know Why (komppi)
35. Chicken And Cow (soolo+komppi)
36. Chicken And Cow (komppi)
37. Seilaamassa (soolo+komppi)
38. Seilaamassa (komppi)